

"לרוב אני בכלל לא עולה על הבמה"

אופרה אחרת

עם רפרטואר של 32 שנה בלימוד יסודות המשחק והבימוי האופראיים, יוצא אחד מבכירי המרצים באקדמיה הגבוהה למחול ולמוזיקה למלחמה על שמו • מכתב של סטודנטית, שטענה שהטרד אותה מינית, שוגר להנהלה, שהחליטה לפטרו באמצעות אימייל ובלי כל שימוע • המרצה טוען שההאשמות נגדו מעורפלות ובלתי אפשרי ללמד חומר אופראי בלי היבטים ארוטיים, היות ורכיבים אלה חיוניים להבנת האופרה והצגתה • בית הדין לעבודה יכריע בסוגיה

דניאל ברמן

עד השנה, הוא נחשב למרצה מוערך ואהוב בקרב הסטודנטים באקדמיה הגבוהה למוזיקה ולמחול. במשך 32 שנה הוא לימד שם את יסודות המשחק והבימוי האופראיים, ביים מופעי אופרה והשתתף בהופעות בחו"ל. השנה חייו של המרצה קיבלו תפנית חדה. על שולחן נו של ראש האקדמיה הונחו תלונות של תלמידים, שהתלוננו על הטרדה מינית מצדו של המרצה, שמשרה, לשיטתם, אווירה ארוטית בסדרגאות ונוהג להשתמש בביטויים ארוטיים מביכים. בעקבות זאת פוטר המרצה, שמבטל מכול וכול את הטענות כלפיו. המרצה טוען שפיטוריו נעשו באופן לא חוקי במסגרת עלילה שרקמו נגדו על רקע חשבוניות אישיים. הוא אף הגיש תביעה בבית הדין האזורי לעבודה ובקשה לצו מניעה נגד ההחלטה לפטרו.

סצנת האונס ב"דון ג'ובאני"

תחילת הפרשה לפני כחודשיים. במהלך פגישה שנערכה בין המרצה ובין ר"ד ולדימיר שקולניק, חבר בסגל האקדמי; שמואל מגן, ריקן הסטודנטים; ואילן שול, ראש האקדמיה, טענה ההנהלה כי התקבלו אצלה מכתבים, שבהם מתלוננים כמה סטודנטים על רמת ההוראה הנמוכה בשיעוריו של המרצה, על העובדה כי הוא מגיע לא מוכן לשיעורים ומשתמש בביטויים ארוטיים שמביכים את התלמידים. יש לציין, כי רק בתלונה אחת, שהוגשה על ידי סטודנטית בשמה של חברתה, נטען כי היא מוטרדת מינית בשל ביטויים ארוטיים אלה. לאור התלונות, החליטה הנהלת האקדמיה לסיים את עבודתו של המרצה. במכתב הפיטורים ששלח שול לרואר האלקטרוני של המרצה, לפני כמה שבועות, נכתב כי "לאחר ששקלתי וכתנתי את עמדתך ואת המשמעות המשפטית של התנהגותך, הגעתי למסקנה כי בגטיבות החמורות של העניין, כפי שהובאו בפניי, אין מנוס מהפסקת עבודתך באקדמיה. זכותם של הסטודנטים והסטודנטיות הבאים בשערי האקדמיה ללמוד בה מבלי שיהיו מוטרדים בכלל והטרדה מינית בפרט,

וחובתי, כראש האקדמיה, לאפשר להם זאת". המרצה, שיצא נגד פיטוריו וביטל את הטענות החמורות כלפיו, פנה לשול, באמצעות כא כוחו, עו"ד איתמר כהן, בניסיון לבטל את הפיטור. רים. "הליך הפיטורים שננקט בענייניו של מרשי מלא פגמים כרימון", ציין עו"ד כהן במכתב. "לא נערך בידור של האשמות אלה עם מרשי. הן נותרו עלומות עד היום, ותוכן התלונות נותר חסוי". באותו מכתב דרש כהן שמרשו יוחזר לעבודה במשרה מלאה באקדמיה. כשריישתי לא נענתה, הוא פנה לבית הדין האזורי לעבודה בבקשה להוציא צו מניעה נגד פיטוריו. בכתב התביעה שהגיש נטען כי הנהלת האקדמיה מעולם לא העמידה אותו לדין משמעתי ולא אפשרה לו להציג את עמדתו לטענות, שאותן הכחיש מכול וכול באומרו כי הן כוזבות ואין בהן עילה לפיטורים. עוד נטען בכתב התביעה כי הליך הפיטורים, שהתבצע באמצעות הרואר האלקטרוני ני של המרצה, נעשה באופן משפיל ומבוזה, וגרם לפגיעה כמוניטין שלו ובשמו הטוב.

לעניין הטרדה נטען על ידו כי הטענות כלל לא התייחסו להטרדה מינית פיזית, אלא להטרדה מינית מילולית בלבד. כמו כן, בלתי אפשרי ללמד חומר אופראי בלי היבטים ארוטיים, היות ורכיבים אלה חיוניים להבנת האופרה והצגתה. לראיה, בכתב התביעה הוצגו קטעים מאופרות שונות ("דון ג'ובאני" של מוצרט, "סלומה" של שטראוס), הממחישים כי בכל אופרה שזורות סצנות ארוטיות, וחלקן אף בוטות ומדברות על אונס, נקרופיליה, עירום וסטריפטיז. "באריה 'דון ג'ובאני', המבוצעת על ידי הסטודנטיות באקדמיה", כך בכתב התביעה, "מפתה הגיבורה את אהובה, מבקשת ממנו לגעת בה, ומנייח את ידו על חזה. בנוסף נמצאות באופרה סצנת אונס וסצנה אחרת בה יש ניסיון לאונס... המרצה מלמד ומביים אופרות. אין צורך להיות מומחה בתחום כדי לדעת אל נכון, כי רוב רובן של האופרות החשור בות, המוכרות והידועות ביותר הן בעלות ממד ארוטי מורגש, לעתים אף קיצוני ובוטה. עובדה זו מקשה אף יותר להבין את ההאשמות המעורפלות נגד המרצה", צוין בכתב התביעה. "לרוב אין אני עולה כלל על הבמה, וכי בעת הצורך אני ממלא כל תפקיד שנדרש, בין של גבר ובין של אישה. בשום שלב לא הואשמת בהטרדה מינית פיזית. ההאשמה הכללית והמעורפלת הייתה שההסברים הניתנים בשיעורים

מביכים את התלמידים, ומהווים הטרדה מינית".

את הגשת התלונות השנה, לאחר 32 שנים כמרצה באקדמיה בלי אף תלונה קודמת, המרצה אינו רואה כדבר מקרי. לדבריו, יד מכוונת עומדת מאחוריהן. לאור זאת, הוא דורש לבטל את מכתב הפיטורים, להתזירו לעבודה באופן מידי ולאסור לאייש את משרתו על ידי אדם אחר. "פיטוריו מבלי שניתנת לו הזכות לעשות כן הנם תריפים למוסר אקדמי המתהדר בשמו הטוב", צוין בכתב התביעה.

"הקשר קונטקסטי ותו לא"

תלמידים שלמדו בסדנת האופרה של המרצה נדהמו לשמוע על פיטוריו הבלתי צפויים, וכצעד מחאה, החתימו עצומה שמפריכה את טענות ההנהלה בנוגע להטרדות המיניות מצד מורם. "ברצוננו להביע את תדהמתנו ומחאתנו מההחלטה הנ"ל, אשר גובעת מהכפשות ומהד שמצות אשר נעשו בכוונה רעה ובחוסר תום לב נגד מרצנו", נכתב בעצומה, "יצוין שמדובר באדם חם ולבבי, אשר העניק לכל אחד מאיתנו יחס אישי ומיוחד, השקעה וטיפוח מקצועי".

לדברי התלמידים, המרצה מעולם לא הטרד מינית אף סטודנט, והכול בגדר הכפשות שווא. "אנו מודעים לעובדה כי למיניות חלק בלתי נפרד מהרפרטואר האופראי, וזאת ניתן לראות באופרות רבות כמו ברמותה של כרמן באופרה של ביזה, באופרה 'סלומה' של שטרי אוס ואף ברמותה של ויולטה ב'לה טרויאטה' של ורדי. המרצה מעולם לא בא במגע פיזי עם תלמידיו וגם כשרצה להרגים דבר מסוים, הרגים זאת על עצמו. אם נעשה שימוש כלשהו בביטויים מיניים, היה זה בהקשר קונטקסטי ותו לא", כתבו הסטודנטים.

כמה מהם אף מספרים כי קבוצה מצומצמת של תלמידים ניסתה להדיחו מתפקידו, באמתלה של הטרדה מינית, מכיוון שלא הייתה מרוצה מרמת ההוראה שלו. גם ועד הסגל האקדמי, יש לציין, התנגד נחרצות לאופן שבו פוטר

המרצה הבכיר והצטרף לתביעתו שהאקדמיה תחזור בה מהחלטתה. ר"ד ולדימיר שקולניק, חבר בסגל האקדמי, סיפר כי התחושה הכוללת היא שהדברים מצוצים מהאצבע. בתצהיר שהגיש ר"ד שקולניק, נטען כי "לאחר ששמעתי את כל המשתתפים והבנתי כי ההאשמות חסרות בסיס והטענות מסלפות את המציאות, לא ייתכן לפטר אדם על סמך תלונות שלא נבדקו לעומק. מדובר בהאשמות מעורפלות, לא ניתנה דוגמה ספציפית להטרדה מינית, וכל שנטען, מבלי שהוכח, הוא שבשיעוריו חשים כמה תלמידים כי הם מובכים מביטויים ארוטיים".

יו"ר ועד העובדים באקדמיה למוזיקה, חיים אסולין, התרעם על הליך הפיטורים הבלתי חוקי של המרצה, ויצא להגנתו. במכתב ששלח לשול מוחה אסולין על כך שפיטורי המרצה מנוגדים להסכם העבודה הקיבוצי, הקובע כי פיטורי מרצה קבוע מותרים אך ורק עד 31 במאי בכל שנה, כדי לתת מספיק זמן למרצים לחפש עבודה במקומות אחרים, ודורש לבטל את פיטוריו. באחד המכתבים ציין אסולין: "לא ייתכן שמרצה שלימד יותר מ-30 שנה יפוטר בהליך בוק, מבלי שברור רות לו ההאשמות נגדו, ומבלי שהוועד יוכל להתערב. אם לא תחזור בך ממכתב הפיטורים, לא תהיה לוועד הסגל האקדמי ברירה אלא לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותו".

אסולין אמר השבוע: "לא היה דבר כזה בתולדות האקדמיה, שפיטו רו מורה ותיק בהליך מזוהזז בלא פרוצדורה מסודרת מבלי שניתנה לו אפשרות להתגונן ולהוכיח את חפותו. אנו סבורים כי יש דרכים אנו שיות יותר לטפל בכך ולא בהליך שהוא כה קשה וחמור. האשמה שהטילו על המרצה ניתן להטיל על כל אחד כי מדובר בתלונות שהוגו שו בעילום שם ואיש לא עומד מאחוריהן בגלוי. לא יכול להיות שמוסד ייקח זכות לגזור את דינו של מרצה בעל מוניטין ידוע במקצוע. הם טעו בכל הגישה וההתייחסות לנושא והיו יכולים ללבן את הסוגיה גם בדרכים אחרות".

המרצה מסר, באמצעות עו"ד כהן, בתגובה כי "הטענות כלפי מרשי מופרכות, והתנהלותה של האקדמיה תמוהה ביותר. הוגשה תביעה, והנושא כולו יתברר בבית הדין".